

VILÁGOS SÁG

Holozsvár
1946. január 14.

Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGAR

Hétfő
III. évfolyam, II. szám

KELJ FEL ÉS JÁRJ

Írta: SZENTIMREI JENŐ

Kimlódik az emberiség. A föld egy betegház. S mindegyre terjed a betegség. „Soha időszerűbb figyelmeztetést intéztek ezek a Petőfi-sorok Petőfi méhez, mint éppen napjainkban. Az emberiség koronként megismétlődő válságainak egyike viharzik át ma népelemen, nemzeteken, államokon, társadalmi, politikai, gazdasági szervezeteken. Sajunk is, másokon is. Ez a vihar állandó hullámszásban egész gonolhat- és érzésvilágunkat. Ez telíti gyákrásokkal, félreértésekkel, intrikákkal, rágalommal a levegőt, melyet nagyonta belélegzünk. Fertőzötték vagyunk legkisebttől a legnagyobbig valahányan és ez a fertőzés nem szigetelődik egyetlen országra, egyetlen népre, egyetlen társadalmi osztály területére. A szervezett ellenálló képességétől függ, mikor és milyen erővel tudja leküzdeni a pusztító betegségeit.

Magyarok, tudjuk-e, akarjuk-e? Most a kérdés. Felismerjük-e közösségi életünkön a betegség tüneteit? Akarjuk-e minden erőnkkel a bennünk pusztító kártékony erőket kivetni vagy közbiztosítani? Tudjuk-e józan, meglátott, cselekvőképes, becsületes szándékkal munkára kész népi-nemzeti társadalmunk egyedeit és társadalmi rétegeit a betegség leküzdésére összpontosítani? A betegben az életösztön épsége és erőteljes elevensége magábanvéve felelő gyógyulást jelent. Kívülről jövő orvosságok csak egyengetik a javulás útját, de a végső győzelmet halál és pusztulás felett az egészséges életösztön fogja kivívni.

szempontióból is, hogy ezek az erők egyetlen közösségbe tömörüljenek, hogy az ország javára egészséges együttműködés alakulhasson ki az állam kereteit kitöltő nemzet és nemzetiségek között. Minden szétforgácsolódás csak nehézséssé, bonyolulttá teszi a kormányzati teendőket és állandó zavarokra, félreértésekre, félremagyarázásokra adhat okot. Az egységes vezetés alá tömörült egységes nemzetiség egységes akarat-megnyilvánulásai félreérthetetlen helyzeteket teremtenek és becsületes megoldásokra nyújtanak lehetőséget. Ami egymás között, egyikünk vagy másikunk szemében hibának vagy mulasztásnak tűnik, annak megtárgyalására, elintézésére, kiküszöbölésére, jóvátételére mindig megtalálhatjuk a megfelelő módokat és eszközöket egymás között. Személyi rokonszenvek vagy ellenszenvet, világszemléleti különbségeket, társadalmi vagy osztályellentéteket nem képezhetik akadályát az együttműködésnek. Van valami, ami mindezeket felül áll, amit megtagadni, amit kivetni magunkból sem erkölcsösnek, sem egészségesnek nem tarthatunk, aminek jogát a világ legnagyobb hatalmasságai sem vitatják el tőlünk: ez az emberi élet egyetlen feltételéhez való ragaszkodás. Pillanatnyi kis előnyökért ezt eldobni magunktól esztelenység lenne, meghátrálni az érte folyó harcban gyávaság.

eszmélet alapjait tekintve nem áll ellenében a mi erdélyi hagyományainkkal, sőt azoknak szerves, módszeres továbbfejlesztésére, kiteljesítésére törekszünk. A jó értelemben vett erdélyi hagyományokról beszéltek itt, melyeknek látóhatára nem zárult le a keleti Kárpátok vagy a Bihari Havasok gerincein. A miénk sem zárulhat le még a Lajtánál sem, még a Pruthnál sem. Ha így fogjuk fel nemzetiségi és nemzeti hivatásunkat, a keret sem lehet senki számára nyög és korlát, melyben egységünket kiépíthetjük.

Az egység szó talán nem is egészen helyénvaló itt. Szólammá kopott, tartalom nélküli, üres keretű hígult a múltak politikai „pályafutójának” száján. Nekünk egyetemességre kellene törekednünk inkább, mely minden magyart magába foglal, testi és szellemi munkát, földművelést, iparost, kereskedőt, mezőt gazdát, hogy kit-kít a maga helyére állítsa vehessük ki részülnket az új világ építómunkájából. És akkor kezdjük el szelektálni, ha tények alapján győződünk meg valakinek erkölcsi vagy szakmai megbízhatatlanságáról. Suttogások, árulkodások, rágalom ostroma és aljas eszközök kibővíthetjük ki végre közösségi életünkéből. De annál súlyosabban esapjunk le azokra, kikről cáfolhatatlan tények alapján hebizonyosodik kártékonyosságuk.

A jelek jó irányba mutatnak. A társadalmi segítségben az erők összefogására

és a Magyar Népi Szövetség kereteinek szélesebb alapokra helyezésére megindult tevékenység arra vall, hogy kezdjük felismerni feladatainkat, kezdünk tisztán látni embereink rátermettsége tekintetében. Mintha meghallottuk volna, hénár és eseten, szinte-szinte tetszalott állapotunkban az élet biztató parancsát: „Leányzó, kelj fel és járj!” Keljünk fel és járjunk tehát, saját két lábunkon, kezdjük el gondolkodni saját józan eszünkkel, kezdjük el végre oktan fenekedések és tülekedések után egy kicsit szeretni is egymást emberben az embert, magyarban a becsületes magyart, románban a becsületes román, zsidóban a becsületes zsidót és azután, magasabb fokon, alakítsuk ki együtt a valóban jó, valóban építő, valóban tettekkel bizonyító emberek testvéri közösségét.

Akiben a lelkiismeret tiszta, nem fog meghátrálni, még csak megtántorodni sem a harcban, melynek öröktől egy a célja: a jóság diadala a gonoszság felett. A vezető több gúncsal, több irigykedéssel, esetleg nagyobb népszerűtlenséggel számolhat, mint a vezetett. Az éleken járónak ez a sorsuk. Lehet, hogy el is égnek, fel is őrödnének ebben. De akit az elhivatás vezet posztra kismélt, nem törődhet az áldozat nagyságával, melyet a közösség érdekében meg kell hoznia. Nem állhat meg félúton, nem térhet ki kényelmesebb mellékösvényekre, nem tolhat rá kötelességeket vagy felelősséget másra. A magatartás szilárd következetessége előbb-utóbb lefegyverzi az ellenfeleket is és kiteljesíti az igaz ügy diadalát.

Manuilszki szovjetukrán kiküldöttet választották meg az Egyesült Nemzetek politikai és biztonsági bizottságának elnökévé

Brazília, Egyiptom, Mexikó, Hollandia, Lengyelország és Ausztrália adják a biztonsági tanács nem állandó tagjait

BYRNES

LONDON, január 12. Az Egyesült Nemzetek londoni közgyűlésén Spaak belga külügyminiszter elnöké választása után a következő hét állam küldöttségének vezetőit választották meg alelnököknek: Szovjetunió, Egyesült Államok, Anglia, Kína, Franciaország, Venezuela és Délafrika.

Az Egyesült Nemzetek közgyűlése egyik legkényesebb feladatát kellett ezután megoldani: A biztonsági tanács hat nem állandó tagjának megválasztásáról volt szó. Az alapokmány értelmében ugyanis az öt nagyhatalom képviselőin kívül a biztonsági tanácsnak hat választott tagja is van.

A közgyűlés Wellington-Koo kínai megjelölt javaslatára egyhangúlag Manuilszki ukrán kiküldöttet választotta meg a politikai és biztonsági bizottság elnökévé. Ez a bizottság hivatott fenntartani az összekötöttést a közgyűlés és a biztonsági tanács között.

Gromilko, a szovjet delegáció vezetője ezután egyhetes hajazást kért a biztonsági tanács hat nem állandó tagjának kijelölésére, hogy időközben kikérje kormány véleményét. Byrnes és Bevin kifogásolták a hajazást. Gromilko javaslatát szavazattöbbséggel elutasították. 9 tag tartózkodott a szavazástól.

Spaak elnök felszólítására Manuilszki, Ukrajna kiküldöttje terjesztett elő javaslatot a biztonsági tanács hat nem állandó tagjának kijelölésére. Ezek: Brazília, Mexikó, Új-Zéland, Lengyelország, Norvégia és Egyiptom képviselői. A titkos szavazás ezután megkezdődött.

Legújabb jelentés szerint az Egyesült Nemzetek biztonsági tanácsának hat nem állandó tagjának a következő államok megbízottjait választották meg: Brazília, Egyiptom, Mexikó, Hollandia, Lengyelország és Ausztrália.

Az állandó, fizetett főtitkári tisztségre legesélyesebbek: Anthony Eden volt angol külügyminiszter, Pearson, Kanada washingtoni nagykövete és Eisenhower tábornok, amerikai vezérkari főnök.

Byrnes amerikai külügyminiszter azonban bejelentette Eisenhower tábornok ama kérését, hogy nem akarja felcserélni vezérkari főnöki állását a neki szánt tisztséggel.

Svédország csatlakozik az Egyesült Nemzetek szervezetéhez

STOCKHOLM, január 12. (Rador) Gusztáv svéd király kijelentette, hogy Svédország rövidesen csatlakozni fog az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez és tevékeny részt akar vállalni a béke fenntartásában.

Az albán köztársaság szünetelt Zogut

TIRANA, január 12. (Rádó) Albániában pénteken kikiáltották a köztársaságot. A köztársaság kikiáltásával együtt megfosztották a trónról Zogu királyt és údódt a megöltöjték neki, hogy Albániába utazzék.

Anglia és Amerika megbízottai megköszönték a Groza-kormánynak a moszkvai határozatok maradéktalan teljesítését

BUKAREST, január 12. (Rador) Sir Archibald Clark-Kerr, Anglia moszkvai nagykövete jelentéstétele Londonba utazott. Elutazása előtt nyilatkozatot adott a sajtónak.

Mindenekelőtt örömet fejezte ki, hogy látogatást tehetett a román fővárosban és találkozhott öfelsége Mihály királlyal, aki népe szeretetét élvezte. Az uralkodó népszerűségét örvend Angliában is az 1944 augusztus 23-i események óta.

Clark-Kerr köszönetet mondott a Groza-kormány tagjának jóakarataért és türelméért, melyet elősegítették küldetés teljesítését. A kormány kibővítése után a történelmi pártok valóban reprezentatív megbízottjaival a szabad választások kérdése felé fordul a belső kormány átalakítása.

— Groza miniszterelnöktől teljes bizottságot kaptam — mondta a nagykövet —, hogy a moszkvai határozatoknak ez a részét is szigorúan be fogják tartani. Ezeket, mint a szövetséges bizottság angol tagja, kiadétszannak maradéktalan teljesítését után utazom el.

Harriman, Amerika moszkvai nagykövete, aki szintén tagja volt a szövetséges bizottságnak, jelentéstétele Londonba érkezett Byrnes amerikai külügyminiszterhez. Elutazása előtt fogadta a Bukarestben tartózkodó külföldi újságírókat, akik előtt vázolta a nemzetközi helyzetet s hogy miképpen teljesítette a szövetséges bizottság feladatát.

Hálás köszönetet fejezett ki Groza Péter miniszterelnöknek, aki a miniszter uralkod, valamint a történelmi pártok vezetőinek, amiket munkájukat támogatják és megkönnyítették — mondotta az amerikai diplomata, aki befejezésül szívélyes hódoltságát fejezte ki öfelsége Mihály királynak.

Az ember e sárteken ezekben a háborús években szörnyű vizsgát tett. A felülkerekedett embertelenségen sem polgárisultsága, sem belenevelt műveltsége urrá lenni nem tudott. Ki itt a bünös és ki itt az áldozat? Elfogulatlan bírót, ki ebben a kérdésben dönteni tudna, kortársaink közt hiába keresünk. Még a bünösség mértékére sincsenek megközelítő támpontjaink. Ebben a kérdésben az utókorhoz kell fellebbeznünk.

Csak annyit tudunk: mi is emberek vagyunk. Ha léteznek még embert megillető jogok az emberi közösségben, ezeket mi is éppannyira megérdemeltük, mint bárki más. Ha ezekből bármilyen fórum kizárásra ítélné bennünket, fél-Európa hasonló ítélettel sújthatná. Mi sem akarhatunk kivételezéseket vagy kiváltságokat, de az élet jogáról a nap alatt nem mondhatunk le. Ébhez a legkisebb jogigényhez, ug hiszem, mindnyáján egyformán ragaszkodunk, a természetből belénkoltott életösztön parancsára. És ezt a legkisebb jogigényt azoknak is el kell ismernünk, akiket lefűnt századok hibái, mulasztásai, félreértései — ma még — ellenünk ingerelnek.

Az emberi jogok pillanatra sem állanak, nem is állhatnak ellenében semmiféle emberi közösség jogaival, élet és világszemléletével. Az emberi jogok egyetemesek és az egész világra egyformán érvényesek. A munka joga éppúgy emberi jog, mint az anyanyelven való megnyilatkozás joga, vagy a szabad véleménynyilvánítás joga. A nemzeti élet, amennyiben mentes az elfogultság és a kizárólagosság beteg előítéleteitől, szerves alkotó eleme a nagy nemzetközi munkaközösségnek, mely maga elé a széles néprétegek anyagi és szellemi haladásának elősegítését tűzte eszmélet célul. A nemzeti élet megnyilvánulásai, amennyiben urvanezt a cél szolgálják, nem lehetnek kártékonyak senki emberlével szemben s azokban visszatérszöt csak a beteges, a megrögzött elfogultság találhat.

Ezen az alapon, magyarok, jórággyekvő, becsületes szándéku öröink összefogásának mi sem állhatja útját! Szükséges nemcsak a magunk, de az állam

EURÓPAI KÖRKÉP

Európa valamennyi országában forr a politikai, gazdasági és társadalmi élet, folyik az átalakulás, a tartós békére való berendezkedés. Hajadjunk most nyugatról kelet felé és nézzük meg, mik azok a problémák, amelyek ebben a pillanatban a legjobban foglalkoztatják kontinensünk egyes országainak közvéleményét?

ANGLIA

szociális megvalósítások úján halad. Mintegy félve került a munkáspárt a szigetország és a brit birodalom élére és a nagytőkét képviselő konzervatív párt gáncoskodásával ellenére is, igyekezni minél hamarabb és maradéktalanabbul véghezvinni államháztartási terveit. Az új kezdeten Dalton, a laboulista kormány pénzügyminisztere vázolta a legsürgősebb feladatokat. Szerinte az angol Nemzeti Bank nacionalizálása áll a megvalósítandó kérdések között első helyen, de a kormány minél hamarabb törvényerepre szeretné emeltetni a polgári repülés és a tengerentúli kábelszojgát államosítására vonatkozó javaslatát is. Néhány héten belül az angol társadalombiztosítási miniszter fogja bejelenteni azokat a terveket, melyek a társadalombiztosítás reformjára vonatkoznak.

HOLLANDIA

népet a gyarmatok, Jáva sorsa érdekli leginkább. A holland miniszterelnök csak a napok érkezett hazá Londonból, ahol a maláj szabadságharcosokkal való tárgyalások kezdeményezését határozták el. Erre hajlandónak mutatkozott a maláj miniszterelnök is. A tőkések azonban huzni-halasztani igyekeznek a tárgyalások megkezdését. A holland kommunista párt azonban most állást foglalt a házi harcot vívó benzilültek mellett, erélyesen követelve a jávai harcok azonnali megszüntetését és a demokratikus szabadságjogok biztosítását az indonézok számára.

BELGIUM

belpolitikai szerződése a parlament felosztása. A belga kormány radikális minisztertanácsot tartott és elhatározta, hogy az 1946-os év költségvetéséért nem vállal felelősséget. Ezért elhatározták a parlament feloszlatását és a jövő hónapban új választások tartását.

FRANCIAORSZÁG

igen súlyos gazdasági bajokkal küzd. Az élelmiszerellátás igazságszerű tétel szemponyjából példátlan ismét kénytelenek voltak bevezetni a kenyérfegyrendszert. A francia polgárok nem nagy lelkesedéssel fogadták a kormányt az intézkedését. Különösen az nem tejszik a párisiaknak, hogy egy ember napi kenyérfeladagját 30 dekában állapították meg.

SPANYOLORSZÁG

még mindig Franco fasiszta uralma alatt áll. Negrin iondoni tárgyalásai, a világ minden táján megisméltető Franco-ellenes gyűlések és újságcikkek sok álmatlan éjszakát okoztak a „Caudillo”-nak. Ma már Franco alig néhány főt számláló testőreire és a Spanyolországba menekült náclkra számíthat csak uralma fenntartásáért vívandó harcában. Megpróbál hát szövetkezni a spanyol trónkövetelével, Don Juannal, csak hogy elkerülje a köztársasági győzelmet. Természetesen, a királyság intézményének visszaállítása mellett a maga számára a hadsereg-

főparancsnok biztositást szeretné biztosítani. Ugy látszik, a trónkövetelő hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni Francóval, legalább is a közvetlen szomszédságba, Lisszabonba való utazása ezt a látszatot erősíti.

SKANDINÁVIA

hűvös tájakra kell most átugranunk. A skandináv országok külpolitikája az eddigi merev elzárkózás helyett egyre inkább keresi a Szovjetunióval való barátság kiépítését. Erre mutat a norvégiai községt választások a napokban nyilvánosságra hozott eredménye, mely a kommunista hatalmas előretörését bizonyítja. A Szovjetunióval való együttműködést és jószomszédi viszony fenntartását hangsúlyozta maga Haakon norvég király is legutóbbi trónbeszédében.

SVÉDORSZÁGBAN

főleg a vezetéslapok — az Afftonbladet és Afftontidningen — követelik a szovjet-svéd kulturális és gazdasági kapcsolatokat elmélyítését. Vannak azonban még jelenségek, melyek zavarólag hatnak Svédország és a szövetségesek viszonyára. Maguk a svéd forrásból származó jelentések is belsmerik, hogy az országba menekült mintegy nyolcezer náci közül mindaddig csak igen keveset szolgáltattak ki a szövetségesek igazságszolgáltatásának.

FINNORSZÁGBAN

is baj van a háborús bűnösök felelősségvontása körül. Mint a Pravda írja, a finnek csak kényszernek engedve kezdtek a háborús bűnösök tárgyalásába és mindenféle eszközrel igyekeznek gátolni a pereket. A szovjet lapok éppen ezért egyre gyakrabban támadják a finn kormányt, amelynek takarékosítása erősen megingatta Mannerheim tábornagy köztársasági elnöki pozícióját is.

NÉMETORSZÁG

ma még nem él állami életet, mert a szövetségesek egyöntetű véleménye szerint a német nép még nem eléggé érett a demokratikus államformára. Különben a négy megszálló nagyhatalom között sincs teljes összhang abban a tekintetben, hogy visszaállítsák-e a német központi közigazgatást vagy részben bontsák-e fel Németországot? Eppen most hangzott el erre vonatkozólag a németországi francia övezet új katonai parancsnokának egy fontos nyilatkozata, amely szerint Franciaország oly veszélyesnek tartja a német közigazgatás központosítását, hogy azt minden körülmények közt elleneznie kell. Anu a Rajna- és Ruhr-vidéket illeti, a magasrangú francia tiszt szerint a francia megszálló csapatok a lakossággal való jó bánásmóddal igyekeznek ezeknek a vidékeknek a lakóival is megkedveltetni a gondolatot, hogy a francia államhoz csatlólják szűkebb hazájukat.

Még mindig sok náci titkos szervezet dolgozik a föld alatt Németországban. Az angol megszálló csapatok parancsnoka ezért elrendelte minden fegyver tíz napon belül beszüntetését.

AUSZTRIA

függetlenségét és kormányát ezzel szemben mind a négy nagyhatalom elismerte és fokozatosan csökkent a megszálló csapatokat. Ez alkalommal Truman elnök üdvözítő átvirratot intézett Renner dr. köztársasági elnökhöz.

OLASZORSZÁG

nagy lépésekkel halad állami életének teljes szuverenitása felé. Az olasz politikai élet legkiemelkedőbb eseménye az elmúlt napokban a kommunista párt nagygyűlése volt. A résztvevő kiküldötték ismét Togilatti igazságügyminisztert választották meg a párt főtitkárául. Igen fontos határozata a gyűlésnek, hogy a triezsi jugoszláv-olasz vitát közvetlen tárgyalások útján kívánják elintézni.

Erdekes hírv merült fel legújabbban a politikai körökben: Szicília függetlenségének gondolata. A terv még teljesen kiforratlan, de Palermo-ban máris több tüntetés volt a gondolat megvalósítása érdekében. Az olasz kommunista párt egyébként emlegett értekezletén a terv ellen foglalt állást.

LENGYELORSZÁG

ezu a héten nagy meglepetéssel szolgált a világ közvéleményének. A lengyel kormány elhatározta mindazoknak az üzemeknek az állami kezelésbe vételét, melyek 50 alkalmazottnál többet foglalkoztatnak.

A lengyelek egy édes gesztussal magukra vonták a világ figyelmét ezen a héten. Lengyelország 100.000 tonna szemet és 25.000 tonna cementet ajánlott fel az UNRRA szervezetnek, hogy az inaséges államok között

összrük szét. Lehmann, az UNRRA vezérigazgatója az Egyesült Nemzetek nagyszabású szellemi megnyilvánulásának minősítette ezt a tettet.

CSEHSZLOVÁKIA

elnöke, Benes nagyon érdekes nyilatkozatot tett csütörtökön. Kijelentette, hogy véleménye szerint a világ hosszú békekornak küszöbén áll, azonban ennek eljénre is szükségesnek tartja, hogy Csehszlovákia harcra kész, korszerű hadsereggel rendelkezze.

Benes kijelentette, hogy ennek a hadseregnek nem lesznek meg azok a hibái, melyek az első csehszlovák köztársaság hadseregében megvoltak, amennyiben nem lesznek benne németek és magyarok.

MAGYARORSZÁG

súlyos gazdasági bajai, a szörnyű infláció mindenki előtt ismeretes. Tildy Zoltán magyar miniszterelnök most az UNRRA-hoz fordult segítségért az éhező Budapest érdekében. Kérését a magyarországi Szövetséges Ellenőrző Bizottsághoz terjesztette elő. Key kapitány, az amerikai misszió katonai vezetőjének szerda esti nyilatkozata szerint már át is adta a kérelmet az UNRRA vezetőségének, maga is sürgetvén jelentős segítség minél hamarabb való megadását.

JUGOSZLÁVIÁBAN

sokkaj jobb a helyzet. Bár ez az ország is nagy nehézségekkel küzd, folyik az újjáépítés és az angol rádió jugoszlávai tudósítója szerint a lerombolt vasutonalaknak 90 százalékat helyreállították már. A nemzetgyűlés elfogadta a kormány javaslatát a bányák és a szállítási ipar államosítására.

BULGÁRIÁBAN

a moszkvai határozatok értelmében a kormányt ki kell bővíteni. A kormány és az ellenzék vezetőinek közvetlen tárgyalásai nem vezettek eredményre. A kormány lapja ezért az ellenzék elkojja és többek között a következőket állapítja meg:

— Olyan helyzet teremtésével, mely teljesen szembeáll a moszkvai határozatokkal, az ellenzék vezérével azt akarják megakadályozni, hogy az angol és amerikai kormány elismerje Bulgária kormányát.

GÖRÖGORSZÁGBAN

teljes az anarchia és a gazdasági romlás. A görög munkásság sztrájkol, mert a kormány nem hajlandó tagjai közé bevenni szervezetének, az EAM-nek képviselőit. Új politikai szervezetek alakultak, köztük egy nemzetiszocialista párt is (!!) s magában a kormányban lévő liberális pártban sincs meg a kellő összhang, amennyiben Szofuzisz miniszterelnök és Venizelosz, a liberális párt vezetője, volt miniszterelnök, ellenfelekként állanak szemben egymással.

A SZOVJETUNIÓRÓL

Európa leghatalmasabb államáról kell végül megemlékeznünk néhány szóval. A háború győzelmes befejezése és a demokrácia megszilárdítása az európai országokban, megszüntette azt az acéjúggyönt, melyet az elmúlt huszonöt év reakciós kormányzatai mesterségesen létesítettek és tartottak fenn a szovjet köztársaságok és Európa más államai között.

Ma már egyre inkább megismerjük a Szovjetunió népeinek életét, s a hatalmas birodalom gazdasági és társadalmi rendjét. A háború erőfeszítéssel nem ingatták meg a Szovjet gazdasági életének alapjait úgy, mint a kontinens legtöbb országáét. Szinte zökkenésmentesen vitték véghez a hadilapnak békeutómozgató vagy átállítást, s a sztrákok és ágyúk helyett most a mezőgazdasági gépek százait gyártják a termelés fokozására. A szovjet nemzetgazdászok célja — mint ahogyan a moszkvai rádió nemrég kifejtette — nemcsak a háborúelőtti termelés visszaállítása, de ennek a termelésnek 25–30 százalékkal való túlszárnyaltása a következő öt évben. A szovjet dolgozók lehetőségei is érik majd ezt az eredményt, hisz az 1944. és 1945. évi szovjet termelést összehasonlítva, kijönik, hogy a cukorgyártás 100, az olajtermelés 30, a szivaragyártás 300 százalékkal emelkedett.

Politikai téren a közelgő választások alatt ma a szovjet közvélemény előterében. A háború diadalmos befejezése nagymértékben hozzájárult Sztalin vezértábornagy és munkatársai népszerűségének megnövekedéséhez. Bizonyítja ezt, hogy a Szovjetunió minden vidékén óriási lelkesedéssel jelölték a jelenlegi vezetőket újramegválasztásra. Magát Sztalint vezértábornagyot a moszkvai kerület és Kárpátokrajna jelölté a választásokra.

FAZEKAS ZOLTÁN

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG

Kolozsvári VI. kerületi tagozata vasárnap délután 3 órakor a Mócok-utján — formátus templom udvarán — lévő házban tájékoztató gyűlést tart a népesség kérdésséről.

A kolozsmegyei szervezetek közötti községben vasárnap délután, VISTA ségben hét óra délután rendez Magyar Népi Szövetség.

A bevont italmérési engedélyek margójára

A napokban történt, hogy alig 4 leforgása alatt, felsőbb rendelkezésre, mint 50 italmérési engedélyt vont kolozsvári pénzügyigazgatóság. Tudunk szerint mindazokét, akik melett, elhurcolták, deportáltak üzlethegeiben folytatták iparukat. Ez az intézkedés, jól udjuk, a négyéves jogfosztásokat igyekszik rehabilitálni, jogmaradéktalanul visszahelyezni.

Mégis egyszerű tudomásulvételhez haladhatunk el e nagy horderőjű intézkedés mellett, mert ugyanakkor, amikor fosztottakat jogalkb visszaállít, esetében a kellő előzetes és alapos vizlat nélküli eljárás méltánytalanul megfosztja jogaitól olyant is, aki nem egy négyéves urajom szerencselovagja és ha depotüzlethelyiségében áru is, ezt a távolléte jogutódával, rokonával, gondnokával telt érvényes bérleti szerződés alapján.

Leszögezzük, hogy itt nem az állami intézkedés elleni tiltakozásról van szó, ez a legtovább áll tőlünk —, hanem a pán arról a tényről, hogy amikor a fosztottak kezébe adjuk a kenyert, vegyük el olyantól, aki azt élete munkaságával megérdemli.

És most nézzünk be a Papp-utca szám alatt lévő kiskorcsma lezuhott úrrólja mögé. Akik ott találunk, nem mint egy kenyértől megfosztott megkiszendéglet, akik italmérési engedélyjogtalanul megfosztottak. A jellehetett szerencsétlen emberről tudni annyit, hogy 1931 óta állandó italmérési engedélyre van Kolozsváron, a felszabítás után szerződést kötött egy depot szerencsésen viszatért rokonával, aki a távollévő vagyonának gondnoká, bérlet adta a helyiséget mindaddig, amíg a teljes tulajdonos vagy jogutód vissza nem tér. Ez a szerződés ma is érvényben van.

A jogtalanul kismémmizett korcsma rosról mint emberről még csak annyit: lágéretében igaz-velig becsületes ember volt. Régi demokráta meggyőződésű fogva az elmúlt négyéves rendszer megláthatatlan tarította nyilván, méltakozó szót emelt az emberi méltóság meggyázó 1944 májusi események ellen.

Nem túlkedelt, nem gázolt le senkit, nem vágott mások fényes belvárosi üzlethelyiségre. Szoronyan kint maradt a hárvárosban s itt szegényesen mind a ma napig, amikor elvették tőle évtizedek ház munkatársával szerzett megélhetési alapját.

Ime, ez van egy bevont italmérési engedély mögött, amelyen az a hatóságai megjegyzés van feltüntetve, hogy „in mod legal” gyakorolta az iparát.

Az kérdezzük hatóságainktól: lehet ilyen esetet egy kaplafára huzni szerencsét fogak, letűnt idők kegyencinelt esetét, akik pénzeszsákaikkal nyugodtan továbbállhatnak, mert évtizedekre bebiztosították magukat? Lehet-e, vagy inkább szabad-e egy vagyontalan, máról-holnapra élő szegényember kezébe a becsületes megkeresett kenyert kiadni?

Felcsemet várunk! Helyesebben: vizsgálatot követelünk mert ilyen és hasonló esetekben méltánytalan szörnyű és igazságtalanság senk sem érhet.

SZABÓ LASZLO

Figyelem!

Tört aranyat és ezüstöt napi áron vesz, óra- és ókszerjavítókat pontosan készit

Hill Kálmán
Órás és ókszerész,
Horea-ut 1 szám.

Az ujonnan átalakított „Diszkrét” használsruha-kereskedés Bolyai-utca 8 szám

a legmagasabb árat fizeli öltönyök, felöltők és balonkabloktért.

Uyanoll jutányosan eladok.

A kolozsvári VII. számú Állami Szeszmonopólium-Kerület főfelügyelőségének tisztviselői mély fájdalommal tudatják, hogy kiváló kartársuk,

Sailerli Vasile dr.
folyó év január 11-én elhalálozott.

Az Állami Szeszmonopólium VII. számú kolozsvári főfelügyelőisége mély fájdalommal közli, hogy

Sailerli Vasile dr.
felügyelő,
a kiváló tisztviselő, rövid szenvedés után 41 éves korában váratlanul elhunyt.

Temetése folyó év január 14-én délután 2 órakor lesz az elhunyt Kossuth Lajos-utca 5 szám alatti lakásából (Sora-palota).

Unokáink egykor majd mai magatartásunk szerint fognak áldani vagy átkozni bennünket!

Szabó Béni a magyar egységről és önszegélyről

KOLOZSVAR, január 12. A felszabadulás óta mind gyakrabban volt alkalmunk népi politikusokkal tárgyalni. Mégis, hogy most Szabó Bénnel ülünk szemben a nyugodt, megfontolt mondatait halgatjuk, mintha bizonyos megilletődöttség fogna el. Valami új, újféle érzés, mint amikor eször szippantunk a friss márciusi levegőből. Első pillanatban allha tudnók magyarázatát adni ennek az érzésnek. De amint iramlanak a percek és súlyosodnak Szabó Béni szavai, lassankint kifejlik a titok. Ezt a titkot pedig valahogy így lehetne kifejezni: a román-magyar egység demokráta küzdelme új szakaszhoz érkezett. A kezdeti szakaszból, a szervezés, a védekezés szakaszából az alkotás, a kiteljesedés szakaszába...

Ezt bizonyítja mindennél ékebben az, hogy most, amikor ellenségeink a Magyar Népi Szövetség válságáról és nehézségeiről beszélnek, egyszerűen valami különös, de érthető felelősségérzettel hájtva, megmozdulnak a magyar egyházak, a magyar intézmények s egyre nagyobb számmal mindazok, akikre népi harcunknak ebben az új szakaszában szüksege van és részt kérnek, részt vállaltak a munkából.

Hossza hallgatás és látszólagos visszavonultság után itt van Szabó Béni brassói szilveszter, az erdélyi magyarság régi népi politikusa is.

— Azért jöttem Kolozsvárra — mondja —, hogy résztvegyek, mint vendég, a Magyar Népi Szövetség vezetősége s a különböző magyar intézmények vezetőinek közös értekezletén, ahol az erdélyi magyarság szociális kérdéseit tárgyaltuk meg.

S már formálódik is megfontolt mondataiban a vélemény a Magyar Népi Szövetség munkájáról.

Minden embert a megfelelő helyre!

— A Magyar Népi Szövetség, ha követett is el hibákat, maradó értékű tevékenységet fejt ki. S meg vagyok győződve, hogy jövőbeni munkája hasonló, tán még nagyobb értékű lehet, ha minden emberét, lenn és fenn egyaránt, képességeinek megfelelő helyre állítja.

Szabó Béni, mint gyakorlati ember, mindjárt a gyakorlati kérdésekre utal:

— A népünk telkétől távol állott háború áldozatainak felkarolása és igazi testvéri alapon való megsegítése most a legfontosabb. Ezen kívül a háborus romoknak a lelkekből és minden más térről való eltakarítási munkájában való szorgalmas részvétel. Kötelességünk továbbá az igazi embert megbebecélés elősegítése foglalkozási ágakra, társadalmi rétegekre, vallásokra és nemzetiségekre való tekintet nélkül. Elsősorban természetesen a velünk sorsközösségben álló román néppel. Hiszem, hogy ezt meg tudjuk valósítani. Négy évtizedes munkásságom idejéből igen értékes eredményeket tudnék ilyen tekintetben felmutatni, különösen kárpári vonatkozásban.

Kísér elgondolkozik, érzi, hogy sokat kellene és lehetne erről beszélni. De tudja, hogy a népek megbékítése érdekében nem beszédre, hanem tettekre van szükség. Másra fordítja a szót.

— Legsürgősebb teendők jelenteg mégis táján népünk sorsának megapozása főképp gazdasági, szociális és kulturális szempontból. Ehhez persze a románai magyarság teljes egységére van szükség.

Magyar egységet a Magyar Népi Szövetség útján!

Megint elgondolkozik. Erezük, hogy a románai magyarság legnagyobb kérdéséhez érkezünk. Hogy lehet megvalósítani a magyarság egységét? — ez foglalkoztat ma minden hecsülletesen gondolkozó magyart.

Szabó Béni már válaszol is.

— A magyar egységet a Magyar Népi Szövetség útján, a szervezet alulról felfelé való helyes átszervezésével lehet és kell megvalósítani. Ezt egy olyan gazdasági, szociális, kulturális és politikai programnak kell megelőznie, mely alkalmas népünk teljes összefogására.

— Az első háromról — folytatja — minden magyar embernek egyező felfogása lehet. A politikai programnál azonban tekintettel kell lenni a világpolitikai helyzetre és a világnézeti felfogásokra. Ez annyit jelent, hogy a Magyar Népi Szövetség politikai programja csak a magyarság belső életrendszerét érintő kérdésekben lehet mindenkiel közös és mindenre kötelező. Világpolitikai és világnézeti kérdésekben azonban minden tagnak szabad-kéz biztosítandó. Ilymódon a Magyar Népi Szövetségnek bármilyen világnézethez tartozó magyar tagja lehet — kivéve természetesen a fasisztákat.

— El cél érdekében minden áldozat meghozandó — folytatja —, böcs és emberséges módon, a véghezvitel rendjén az örökértékű felmondató véve alapul: „Ne bántssuk egymást!”

Szabó Béni elhallgat. Ezekről a kérdésekről most nem akar többet beszélni. Végezetül azonban, mint a most létrehívott Magyar Segélyező Bizottság ügyvezető elnökétől, a segélyező bizottság céljáról és feladatairól is érdeklődünk.

— A Magyar Segélyező Bizottság feladatát abban látom — mondja felénkülve, mint aki haza érkezett —, hogy egyetemes és aránylagos megosztás szerint vegye igénybe a magyarság e téren lehető áldozatkészségét abból a célból, hogy pártatlanul, kizárólag a rászorultság alapján, minél messzebbmenően karolhassa fel a rászorultakat. Ezt a célt minden rendelkezésünkre álló eszközzel, elsősorban azonban meggyőzéssel igyekszünk elérni. At kell vigyáznunk népünk közudatába — s ennek sikerülnie kell —, hogy erre a célra mindenkitnek legyen egy részét kell áldoznia. A keresők keresetük egy részét szintén erre a célra kell felajánlják. Számot kell vetnie minden magyarnak, minden magyar testületnek és intézménynek, hogy súlyos történelmi időket élünk s gyermekeink és unokáink egykor majd mai magatartásunk szerint fognak áldani vagy átkozni bennünket!

— A Magyar Segélyező Bizottság szinte az emberi erőt meghaladó feladatainak és

MELAMYL a lökéletes tápszer Kérje mindenütt Képviselet: Deutsch & Gottlieb, V. Goldis-u. 12

munkájának irányítását ebből a felelősségérzetből vállaltam s munkámban négy évtizedes gyakorlatomra és tapasztalataimra igyekszem támaszkodni. De vállaltam főképp azért, mert a magyar egyházak és a Magyar Népi Szövetség legfőbb vezetői ígéretet tettek a legmesszebbmenő támogatásra. Lehetetlennek tartom ezek után, hogy munkánk ne járja sikerrel. Különösen, ha a mutatózó nagy szükségletet és a már eddig is megnyilatkozott jóakaratot veszem figyelembe. Hiszem, hogy akadnak majd segítőtársak s a magyarság szíve is megmozdul, mert meg kell mozdulnia.

Ennyit mondt Szabó Béni és nincs hozzáfűzni valónk. Tudjuk, hogy a jövőben többet is fog mondani a magyarságnak. De azt már nem szóval, hanem régi szokásához híven, cselekedetekben mondja majd el.

DAVID GYULA

Sohasem hagytam el Romániát oly könnyű szívvel, mint most

— mondotta Visinszki szovjet külügyi népbiztoshelyettes

VISINSZKI

BUKAREST, január 12. (Rádió) Hirt adtunk már arról, hogy Visinszki szovjet külügyi népbiztoshelyettes Bukarestből Szófiába utazott. A népbiztoshelyettes elutazása előtt néhány szóval köszönetet mondott Öfelsége Mihály királynak és a Groza-kormánynak azért a tevékenységükért, mellyel nagymértékben megkönnyítették a román kormány kibővítésére Moszkvában alakult szövetséges-bizottság tárgyalásait.

— Harmadszor vagyok Romániában — mondotta Visinszki —, de egyszer sem hagytam el ezt az országot olyan könnyű szívvel, mint most.

A külügyi népbiztoshelyettes egyébként, mint Szófiából jelenti a Rador, pénteken folytatta tárgyalásait a bolgár politikai élet vezetőivel.

Gyogyev bolgár miniszterelők kijelentette, hogy moszkvai tárgyalásain a kormány két ellenzéki kiküldöttel való kibővítésének kérdése is szóba került.

A magyar újjáépítésről és szellemi életéről

nyilatkozik a Világosságnak

Gerő Ernő miniszter és Kállai Gyula államtitkár

BUDAPEST, január hó. (Kiküldött munkatársunktól.) Magyarországi utunk egyik legfontosabb élménye a magyar értelmiségi osztállyal való találkozásunk volt. Taján helytelen is „osztályról” beszélni a magyar értelmiséggel kapcsolatban, mert osztállyá érésük éppen most és éppen a mai körülmények között zajlik le. Tele lelkesedéssel, ugyanakkor azonban visszód utkereséssel is vállalják az ország újjáépítéséért folyó küzdelemben az áldozatot.

Kétségtelen, mindattól, ami a mujt és főként ami az elmúlt husz esztendő, olyan távolságba sikerült elrugaszzkodniok, ami már egymagában is elég ahhoz, hogy az új utat megtalálják. Meg is találják. Természetesen mindez távolról sem vonatkozik a különböző minisztériumok szobáiban uraszkodó tisztviselőkre. Ezek illetékesen, vagy illetéketlenül, azon szágúdnak keresztül az éhez és dilergő Budapesten és éppen annyira nincs közülük az új élethez, az új magyar építlenakarúshoz, mint ahogy az egész magyar népnek nem volt semmi köze ahhoz a romboláshoz, amelynek ők szolgálat szegődtek és még ma is azt szolgálják a demokrácia háta mögött. Kétségtelen, hogy ezek előbb vagy utóbb teljesen elszigetelődnek az újonnan alakuló magyar demokratikus értelmiségi osztálytól és nem lehet távol az idő, amikor leoperálhatják őket a magyar nép testéről.

A szellemi élet

Megkértük Kállai Gyula magyar tájékoztatásiügyi államtitkárt, nyilatkozzék lapunk számára az induló új magyar szellemi életéről. Az államtitkár, aki egyébként a magyar demokratikus sajtó egyik legkiválóbb harcosa, szomorú mosollyal fordította reánk fejét.

— Arra kérem, tegye fel nekem ezt a kérdést két esztendő múlva, vagy legalább is engedje meg, hogy két év múlva válaszoljak a most feltejt kérdésre.

Csodálkozó pillantásunkra azután röviden ejmondotta, hogy az új magyar szellemi élet még allg indult el, máris bizonyos anyagi akadály toronyosult eléje. Kétségtelen azonban, hogy mihielyt az ország a nyomor szélére állendülhet a mélyebb értelemben vett demokráciába, a magyar szellemi élet előre fog lendülni.

Új magyar film

A Kállai Gyulával folytatott beszélgetésre gondoltunk, amikor a magyar demokrácia

első filmtermékét, a „Tanítónót” megnéztük. Bródy Sándor darabjának filmváltozatában a főszerepeket Szőrényi Éva, Jávör Pál és Rózsahegy Kálmán játszzák. A film körül nagy sajtóvita alakult ki. Kétségtelen, a darab tárgya ma Magyarországon nem időszzerűtlen, kétségtelen azonban az is, hogy a darab kivitelezése, rendezése, fényképezése olyan primitív, hogy mindenképpen azoknak kell igazat adnunk, akik a filmet szigorú bírálat alá fogják. Eljőször szóal meg azonban a film vásznán a földet kövejtelő magyar paraszt és ez mégis élménnyé emeli az első háború utáni magyar filmet, minden gyöngesége ellenére.

Közlekedési viszonyok

Magyarország közgazdasági életét az áruhiány mellett a nyomoruságos közlekedési viszonyok is dermesztik. Debrecen és egész Keletmagyarország például vasuti közlekedés hiányában teljesen el van vágva a fővárostól. Budapestről Debrecen felé vonaton nem is lehet utazni. Magyarországnak soha sem volt elég szene, ma a szénhiány azonban éppenséggel katasztrófális, a magyar bányászok megfeszített munkatempója ellenére is. A parlament folyosóján alkalmunk volt megkérdezn a minisztertanácsról kifelé igyekvő Gerő Ernő közlekedésügyi minisztert, milyen nehézségekkel küzd a magyar közlekedés és mikorra remélhetünk vonatösszeköttetést Románia és Magyarország között?

— A magyar munkás — mondotta a miniszter — megfeszített erővel küzd azért, hogy az országnak több szene és minél több vagonja, mozdonya legyen.

— Így minden technikai akadályt sikerült már elhárítani a román-magyar vasuti összeköttetés helyreállításának útjából. Temesváron hosszas megbeszélést folytattam — mondotta — Gheorghiu-Dej román közlekedésügyi miniszterrel és ma már ott tartunk, hogy a vasuti összeköttetés helyreállítása már csak a két kormány egy-ellátározásától függ.

Közbiztonság

A magyar közélet egyik legfontosabb kérdése a közbiztonsági állapotok rendezése. Köztudomású, hogy a háború befejezése után új betyárcsapatok keletkeztek Magyarországon. Ezekkel a betyárbándákkal szemben az új alakuló demokratikus közbiztonsági szerve-

vek jódarabig tehetetlenek voltak. Részben a magyar demokratikus rendőrség megerősödése, részben más okok folytán azonban újabban a közbiztonsági állapotok érezhetően javultak Budapesten és az egész országban. A magyar határtól egészen Budapestig és vissza is autón tettük meg az utat és így személyes tapasztalatok alapján mondhatjuk, hogy ezen az utvonalon sem bennünket, sem mást semilyen bántódás nem ért. Budapest utcáin a késő esti órákban is jártunk, mégpedig nemcsak a főutcákon, hanem Budán is, de semilyen támadás sem ért bennünket, sem mást.

Tanuszkodhatunk amellett is, hogy a magyar demokratikus rendőrség egymás után fogja le azokat a pesti vagánybándákat, amelyek rendszerint idegen katonai egyenruhában, fegyveresen támadtak rá a lakosságra és asszonyokat, férfiakat egyaránt vert-köztették le.

A magyar demokrácia erősödésével erősödik az ország közbiztonsága is.

SOMLYAI LÁSZLO

Antifasiszta Nők Szövetsége Január 13-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel teadélután rendez a Szabadság-tér 24 alatti székházában. A szívesen látott közönségnek alkalmas Jurca Péter, a Román Opera koncertmesterének valógalott műsorában gyönyörködnie

Szállítási ügyekben forduljon bizal. mai a „Transcolectiv” szállítási vállalathoz, Szabadság-tér 27. Telefon: 617.

A Magyar Népi Szövetség helyi szervezete január 13-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel műsorral és táncal egybekötött teadélután rendez a Farkas-utca 7 szám alatti székházában. Beléptidij tetszés szerint. A tiszta jövedelmet a szervezet saját céljaira használja fel.

Vasárnap
12-6 Jón.
Katt. Sz. Sz. Sz. Sz.
P. P. P. P. P. P.
Vizk. utáni Vas.
Zs. Zs. Zs. Zs. Zs.
Sevát 11

H I R E K

VILÁGOSSÁG

A Romániai Magyar Képi Szövetség központi naplaja

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7. Távbeszélő 258

A nap két 7 óra
29 perces és
16.17 órakor
nyugszik.
A hold két 7.42
órákor és
16.30 órakor
nyugszik.

Sztánai magyarok hitvallása

A magyar demokrácia célkitűzései mély gyökeret vertek Kós Károly falujában. Ezt bizonyítja a sztánai magyarok multiheti gyűlése, melyen a városi szónokok, a falu magyar tanítója és a fesszóló földművesek egyaránt hitet tettek a Magyar Népi Szövetség nemzeti egység-programja mellett.

A gyűlésen felszólalt Nagy János református tanító a közelgő választásokkal kapcsolatban figyelmeztette a magyarságot arra a fenyegető veszedelemre, amely környékén álló választási kortesek a magyarság egységét szétszaggatnák.

— Bárhogy is határozzák meg a választások részleteit — mondotta Nagy János tanító —, a falvak lakosságának csak egy célja lehet: minél több becsületes magyar képviselőt beküldeni a képviselőházba s főképpen olyan embereket, akik a multban vérdíjazatok árán is kiállottak népiünk érdekében. Ezt azonban — hangsúlyozta ki nyomatékosan — csak úgy érhetjük el, ha az urnák elé egyetlen tömbben vonulunk fel s nem hagyjuk egységünket cserfelé szétebálni. A megsemmisítésünkre törő ellenséggel szövetkezett választási korteseknek azt üzenjük, hogy bármilyen szép szavakkal is jönnek miközbenk, mi mindörökké azok maradunk, akik a legkitaláltatlanabb helyzetben is velünk voltak.

A gyűlésen felvetődött a falu nemrég elővezetett református papjának ügye is, akit — miután hatósági részről kihallgatták — szabadonbocsátottak.

SZOLGÁLTATÁS GYÓGYSZERTÁRAK:
Hintz (Szabadság-tér 28), Orangyal (Molnár-utca 1), Remény (Horea-ut 50), Diana (Jókai-utca 23), Aesculap (Széchenyi-tér 23). Egész éjjel szolgáltatás: Hintz (Szabadság-tér 28), Remény (Horea-ut 50).

BEJELENTENDŐK A POLGÁRMESTERI HIVATALNAK AZ ALAPITVÁNYOKRA VONATKOZÓ ADATOK. Kolozsvár polgármesteri hivatala 36.280/1945 számú rendeletével lapunk útján felhívja az önálló vagyongazdálkodás alapítványok kezelőit, hogy az alapítvány elnevezésére, címére, céljára és vagyonára vonatkozó adatokat 8 napon belül jelezzék be a polgármesteri hivatal kulturális ügyosztályához.

A DERMATA-MŰVEK KÖZGAZDASÁGI KÖRE január 13-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja meg alakuló közgyűlését a Dermata Sport Egyesület Szabadság-tér 22 alatti lévő helyiségében.

A Szakszervezeti Tanács felhívása.

Métfőn, e hó 14-én délután 4 órakor a Vasutasok Otthonban országos szakszervezeti vezetőségi gyűlést tartunk. Az országos szakszervezeti vezetőségi és üzemi bizottsági tagok, valamint bizalmiak megjelenése kötelező.

(*) MEGHÍVÓ. A „Gazda” Szövetkezet igazgatósága meghívja összes tagjait, valamint a Közzemeli Szakszervezet, a Szakszervezeti Tanács és Kolozsvár város képviselőit a január hó 26-án 13 óra 30 percig a gázgyárban (Dézsma-utca 34) tartandó rendkívüli közgyűlésre. Tárgysorozat: 1. Új igazgatóság és felügyelőbizottság választása. 2. Indítványok. Kolozsvár, 1946. január 12. Igazgatóság.

A KOLOZSVÁRI EGÉSZSÉGÜGYI SZAKSZERVEZET fogász-osztálya január 13-án délelőtt 10 órakor szövetkezeti alakuló közgyűlést tart. A szakszervezet kéri a fogász-osztály tagjait és a fogorvosokat is, akik a szövetkezetben részt kívánják venni, hogy az egészségügyi szakszervezet helyiségében, Unió-utca 8 alatt (I. emelet) megtartandó közgyűlésen jelenjenek meg.

(*) ORVOSI HIR. Burger Sári dipl. fogász visszatért és fogászati rendelését újból megkezdte régi lakásán, délelőtt 10-11 óra között, délután 4-6-ig. (Unió-utca 27, Viplamos-palota.)

Román nyelvoktatás

nyers módszerrel, tanulás nehézsége nélkül, nyelvtan mellőzése. Express-kurzus. Esti tanfolyam.

KERESZTES

Horea-ut 2a.
4-7-ig.

Dr. Sandberg József

bőr- és nemibeteg szakorvos

Erzsébet-ut 4.

Rendel délután 1-4-ig és 6-9-ig

Drágább lesz a vasút?

BUKAREST, január 12. A romániai államvasutak vezérigazgatósága emlékiratot intézett a közlekedésügyi minisztériumhoz és rámutatva arra, hogy a jelenlegi szállítási díjtételek nem elegendők a vasut kiadásainak fedezésére, a személy és teherárú díjszabás felemelésének engedélyezését kérte.

A CFR a jelenlegi szállítási díjtételeknek 125 százalékkal való felemelésére tett javaslatot a közlekedésügyi minisztériumnak.

KI TUD RÓLUK?

Brézer Ernő repülősről, akit a szamosfalvi repülőtérrel vitték el. Szíves értesítést kér édesanyja, Oravegy Váry Sándorné, Deák Ferenc-utca, Aranycsizma vendéglő.

Berekméri Béla henvédre, aki a IX. elemzőknél szolgált és utójára 1944 decemberében Szegeden látták. Értesítést kér felesége Kolozsvár, Holló-utca 2 címre.

Kusztás Józsefről, aki a marosvásárhelyi 27. tábori főzékenél szolgált és tábori postaszám A. 155 volt. Értesítést kérnek hozzátartozói Kolozsvár, Teleki Mihály-utca 1 címre.

Kalós Ferencről, akit 1944 szeptemberében Kisilváról Budapestre vittek. Tábori postaszám C. 857 volt. Értesítést kérnek szülei Kolozsvár, Zsigmond király-utca 173 címre.

AZ ARLUS TAGJAI ingyen tekinthetik meg a Select-mozgóban bemutatásra kerülő „Háború után 6 órákor” című szovjet filmet. Jegyek átvethetők hétfői kezdettel az ARLUS irodájában. A vasárnapi előadás jegyeit a Dermata-gyár rendelkezésére bocsátották.

ÉVI 800 MILLIÓ LEJÉRT ADTAK BERBE A SZINAJAI JATEKKASZINÓT. A közegészségügyi minisztérium 5 évi időtartamra bérbeadta a színajai játékkaszinót, éttermet, ruhatárt és mozi Gheorghe Cocorascul és Leon Schurberg bukaresti lakosoknak évi 800 millió lej bérösszegért. A kaszinó terméinek használatáért az engedélyesek külön évi 50 millió bért fizetnek.

(*) HAZASSÁGI HIR. Dr. Róbert György és Lebovics Dóra házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

Crăciun György, az új kolozsvári rendőrfőnök, meglátogatta Kurkó Gyárfást

KOLOZSVÁR, január 12. Crăciun György, Kolozsvár új rendőrfőnöke szombaton délután bemutatkozó látogatást tett Kurkó Gyárfásnál, a Magyar Népi Szövetség országos elnökénél. Az új rendőrfőnök a bemutatkozás alkalmával a magyarság segítségét kérte munkájához, hangsúlyozva, hogy sohasem fog kivételezést tenni román, magyar és zsidó között. Egyformán kíván igazságot szolgáltatni minden faj és politika világnézeti megkülönböztetés nélkül a hatáskörébe tartozó polgárságnak, de éppen olyan határozottan sújtja a mindenzokra, akik a rend és a demokrácia ellenségei, legyenek azok románok, magyarok vagy zsidók.

— Sajnálattal kell megemlítenem — mondotta az új rendőrfőnök —, hogy a magyar nyelv nem ismerem olyan mértékben, hogy a felekkel kellő módon érintkezzek, s hogy lapjait olvasnassam, most viszont alkal-

Imrédy, Rainiss, Budinszky és Pálffy Fidél kivégzésének a nürnbergi bíróság részéről semmi akadályja sincs

BUDAPEST, január 12. Alig néhány órával Bárdossy László kivégzése után, a magyar miniszterelnökségre megérkezett Key altábornagy, a magyarországi amerikai misszió katonai vezetőjének átirata, mely szerint a nürnbergi nemzetközi bíróság nem kívánja Imrédy Bélát, Rainiss Ferencet, továbbá Budinszky Lászlót és Pálffy Fidél gróf nyilas minisztereket a német háborús főbűnösök perében kihallgatni.

Ezek szerint a négy halálraítélt magyar háborús bűnös kivégzésének amennyiben a halálos ítélet jogerőre emelkedik, semmi akadályja sincs.

A magyar népbíróság egyébként befejezte a bácskai vérengzésekkel vádolható Grassy volt altábornagy és Zöldi Márton bűnyüvének tárgyalását és szombaton a Tito-kormány kérésére kiszolgáltatták őket Jugoszláviának.

Költséges zálogjogi bekebelezést fogadósitanak az adós háztulajdonosok ellen

KOLOZSVÁR, január 12. A kolozsvári I. kerületi adóhivatal, amelynek hivatalos helyisége a Victor Babes (Trefort) utca 15 szám alatt van, lapunk útján értesíti a kerületben lakó olyan adófizetőket, akik a magyar államtól átvett vagy a román állam által létesített ingatlanok után az 1945-1946. költségvetési évre kirótt házáddóval tartoznak, hogy az alábbi sorrendben és határidőben jelentkezzenek az adóhivatátnál:

Január 15-én azok, akik az A és I betűkkel kezdődő utcákban laknak. Január 16-án a K és M betűkkel kezdődő, január

17-én az N és P betűkkel kezdődő utcák, január 18-án pedig a R és W betűkkel kezdődő utcák lakói.

Abban az esetben, ha a házáddóval hátralékban lévő adófizető a közölt napokon nem jelenik meg, az adóhivatal kénytelen azonnal a hátralék és annak kamatai erejéig az ingatlanra zálogjogi bekebelezést bekérni, amely eljárás költségei szintén a hátralékos adózót terhelik.

A jelentkezés alkalmával az adófizetők vigyék magukkal az eddig befizetett házáddóról kapott nyugtáikat is.

Hatalmas árzuhanás Magyarországon a pengődézsma hatása alatt

BUDAPEST, január 12. A Magyarországon végrehajtott pengődézsma igen kedvező hatást gyakorolt a pénzügyi életre és ennek elsősorban a meghatározott jövedelemből élők, főleg a tisztviselők és alkalmazottak élvezik előnyét.

A dollár ára a feketépiaczi 500.000 pengőről a Magyar Nemzeti Bank részéről rögzített 107.000 pengőre esett vissza.

A papírbankjegyek tömeges kivonása a forgalomból jelentős ársesést idézett elő a részvények árfolyamában is. Az iparélekek ára szintén jelentős mértékben esett és további esélyező igényzetot mutat. Egyes esetekben az árzuhanás az 50 százalékosot is elérte. A gazdasági rendőrség kemény ellenőrzést gyakorol a kereskedők tevékenységével és kötelezi őket, hogy árakat a pengődézsma arányában szállítsák le.

Kell-e egy kétszemélyes háztartáshoz

570 doboz gyufát, 50 kiló mák és 6 kiló bors?

KOLOZSVÁR, január 12. Az ügyészség Menasági Miklóst és feleségét a szabotázs-törvénybe ütköző bünességek miatt a bíróság elé állította. A letartóztatásban lévő házaspár lakásán Moldovean Stefan ügyész a házaspár üzletéből kivont nagymennyiségű árut talált. A házaspár többek között 28 kiló krumplucukrot, mintegy 400 kiló lisztet, 570 doboz gyufát, 50 kiló mákot, mintegy 6

kiló bors és más élelmiszereket rejtgetett lakásán.

A vádlottak Cnilio Gheorghe elnök kérdésére kijelentették, hogy az árut saját céljukra vitték lakásukra. Pop Maxim főügyész, aki a vádat képviseli, ezzel szemben kérte a jegyzőkönyvbevételét annak, hogy a háztartásban csak ketten éltek.

Az ítélet egy-egy évi börtön.

FELHÍVÁS ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel felhívjuk mindazon előfizetőink figyelmét, akiknek előfizetése lejárt, hogy a további előfizetési díjakat kiadóhivatalunk előfizetési osztályával sürgősen rendezzék.

(*) HAZASSÁG. Salamon Lili és Milich Dezső január 13-án házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

(*) A CSIZMADIA SZAKSZERVEZET január 14-én, hétfőn délután 2 órakor a Karolina-tér 9 alatt gyűlést tart. Azon tagok megjelenését kérjük, akik anyagkutatásban akarnak részesülni. Minden tag az anyag árát hozza magával. Vezetőség.

(*) ESKÜVŐI HIR. Tisztelettel meghívom ezúton is Kolozsvár összes zsidóságát a január 16-án délután fél 5 órakor (Eötvös-utca 12 szám) megtartandó esküvőre. Katz Sámuel, az orth. hitk. rabbija.

SZINHAZ ÉS MOZI

A KOLOZSVÁRI ÁLLAMI MAGYAR SZINHAZ MŰSORA:

Vasárnap, január 13-án délután 3 órakor: Bob herceg. Krémer Manzi fellépésével. Este 6 órakor: Bob herceg. Krémer Manzi fellépésével.

Hétfőn, január 14-én este 6 órakor: Számolási rőzsáta. Krémer Manzi és András Márton fellépésével. A Magyar Népi Szövetség tagjai kerületi szervezetüknek jegyeiket nagyon olcsó áron válthatják meg. Kedden, január 15-én este 6 órakor: Legszébb kaland. Vigjáték újdonság először. András Márton fellépésével.

A Kolozsvári Állami Magyar Színház előadásaira jegyelővétel mindennap délelőtt 8 és 1 óra között, délután pedig 3 és 4 óra között a Józsa-Athenaeum könyvesboltjában, Szabadság-tér 12 alatt.

KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA:

CAPITOL-MOZGÓ: Afrika vőlegény. (5, 5, 7, 9).

CORSO-MOZGÓ: Egy szív megáll. Karádi Nagy István. (Fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9). Jegyelővétel délelőtt 11 órától.

ROYAL-MOZGÓ: Jüzsze! (Vádozó!) (5, 5, 7, 9). Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 11 órakor matiné. Jegyelővétel délelőtt 11 és 1 óra között. Músorton kívüli hirdó.

SELECT-MOZGÓ: Háború után 6 órákor. A legmagyabb orosz film, tele szerelemmel, zenével és hősséggel. Vasárnap 11 és 13 órakor matiné.

URANIA-MOZGÓ: Egy szív megáll. Karádi Katalin és Nagy István legnagyobb magyar filmje. (3, 5, 7, 9). Jegyelővétel délelőtt 11 órától.

MUNKAS-MOZGÓ: Sok hűbő szeméret. Nevezetelen amerikai vigjáték. Pazar kísérő műsor. Előadások: 3, 5, 7 órakor. Vasárnap délelőtt 11, délután 3, 5, 7 és 9 órakor.

Medan Ioan görögkatolikus lelkész mozgalmát indította a szatmármegyei magyarellenes kilengések megfékezésére

SZATMÁRNEMETI, január 12. Tudósítónk jelent: Szatmár vármegye egyes községeiben az elmúlt hetekben újra sovinszta tüntetések és merényletek zavarták az együttélő két nép békéjét. A nyilvánvalóan bujtatók által feltűztet, egyébként békés természeti földművesek különösen Görbe, Józsefháza, Patóháza és Szamoskrassó községekben ragadtatták tulzó cselekedetekre magukat.

Karácsony estéjén Székely János görbedi gazda verandájára ismeretlen tettesek kézigránát dobta. Szerencsére a gránát a verandán robbant, s nem jutott be a lakásba. Ugyanazon éjjel Székely Imre és Csáki Mihály gazdák ablakait is beverték. Szilveszter éjjelén felbujtatók Józsefházán a Magyar Népi Szövetség székházát támadták meg s beverték az összes ablakot. Hangos magyarellenes tüntetések voltak ugyancsak Szilveszter éjjelén Patóházán, Szamoskrassón és Meggyesen. Mindhárom helyen több magyar földművest megvertek s több ház ablakait beverték.

A görbedi csendőrség erélyes nyomozást indított a felbujtók és a tettesek kézrekerítésére. Eddig számtalan letartóztatás történt.

A csendőrség munkáját azonban csak akkor kíséri a szükséges eredmény, ha az egyes községek vezetői, jegyzői, bírói, lelkészei és tanítói is mindent elkövetnek a két nép közötti béke megteremtésére. Sajnos azonban, ez a legtöbb helyen nem történik meg. Eppen ezért külön kiemelendő Medan Ioan megyesi román görögkatolikus lelkész, aki fáradságot nem ismerve, szószékről és gyülekezetekből egyaránt a két nép testvériségét hirdeti s mindent elkövet, hogy ez a két hasonló sorsú nép végre egymásra találjon.

Az Uralból jött haza Kósa Huba Ferenc, a Mátyás-szobor helyreállítója

„A Szovjetunióban még a fogságban is értékelik a művészeket”
— vallja büszkén a hazatért fiatal szobrász

KOLOZSVAR, január 12. Valahonnan az Ural alatt fekvő egyik kisvárosból érkezett haza Kósa Huba Ferenc, a kiváló fiatal erdélyi szobrászművész. Itt ülök ágya mellett a református kórház egyik meglehetősen fűtetlen betegszobájában s bár jól tudom, hogy nem szeret magáról beszélni, egyre csak faggatom.

— Hogyan kerültél fogságba s ott milyen sorsod volt? — kérdezem minduntalan.

— Mint sorkatona jutottam százezer meg százezer bajtársam sorsára — feleli keserű emlékezéssel. — Néhány megörült náci bérenc tiszt géppisztollyal kergetett be a biztos halálra...

Aztán a hadifogság élményeiről kezd beszélni.

— Utközben Oroszország felé csak addig volt nehéz sorsunk, amíg eljutottunk az elpusztított Ukrajnán túlra, egy Assa nevű kisvárosba az Ural tövében. Itt aztán ki-ki mestersége szerint munkához látott.

Egy ilyen magad fajta furó-faragónak milyen tonnivaló akadt a táborban? — kérdezem tovább kíváncsisággal, mivel csak egy kis elszántságon mulott, hogy nem jutottam magam is fogoly-sorsra.

— A táborba való megérkezésünkkor már az első nap bevásárolták a kulturbizottságba, aminek annál is inkább megörvendeztem, mert ezzel kiszakadhatam a magyarokat még a fogságban is

lenező német hadifoglyok közül. Itt aztán jobbra fordult a sorsom. A szorgalmas munka elismerést gyümölcsözött. Tíz más hasonló foglalkozású sorstársammal eleinte dísz tárgyakat csináltunk, majd engem, mint szobrászt, Lenin- és Sztalin-fejek mintázásával híztak meg. A Szovjetunióban még a fogságban is értékelik a művészeket.

Itt félbeszakítom és arról érdeklődöm, hogy a magyarokat tényleg egy táborba tették be a németekkel?

— Igen — válaszolja bosszúsággal —, bár inkább tettek volna az ördögök közé. Talán azokkal is jobban kijöttünk volna. A német még a közös szenvedésben is éreztette faji elfogultságát.

No, de keserű emlékekről nem jó sokat beszélni. Szerszámai, vésői és tervei felől érdeklődöm.

— Terveim az van elég jócskán — feleli —, éppen csak az nincs, amivel faragjak. A háboru esenyén szétűtött műhelyemben. Néhány szobromot kívül egyetlen vésőmet sem találtam meg. De majd csak rendbejövök s ha nem másképp, kezdem előlről. Most az a legfontosabb, hogy egy kis erőt gyűjtsék a további munkára.

Van-e már valami kenyérszerzési kilátásod?

— Megindulásként örömmel közölhetem, hogy a Janovics Jenő-emlékhívtárság megérkezésem után már az első napokban megbízott a halhatatlan nevű

színházigazgató siremlékének elkészítésével. A tervek megvannak s most már csak egészségre, vésőre, kőre és pénzre van szükség, hogy a tervből valóság szülessen.

Kósa Huba Ferenc, aki annakidején valóságos ujjavarászolta a Mátyás-szobrot, végezetül a szobron izléstelenül begipszelt történelmi címer körül felmerült vitákról nyilatkozik:

— Hogy őszinte legyek — mondja művészi elfogulatlansággal — a jelenlegi megújítás izléstelen. Műtörténelmi követelmény visszahelyezni a szoborra Fadrusz János eredeti címerét anélkül, hogy ezzel valakit is megsértenénk. Egy műalkotásból, legyen az kép vagy szobor, egy makulányit sem lehet elvenni, sem pedig hozzátenni.

Meleg kézzel búcsuzunk el Kósa Huba Ferencről. Örvendünk, hogy újra előkerült egy alkotó kéz. A búcsuzásakor aztán még felsoroljuk nyolc erdélyi magyar képzőművészt: Andrást Zoltán, Abódi Nagy Béla, Ince István, Piskolty Gábor, Olajos István festők, Kós András, Szervátiusz Jenő szobrászok és Farman Károly ötvösművész nevét.

Ezideig még hírt sem adtak magukról.

Aggódo szeretettel várjuk hazaérkezésüket.

BALAZS PETER

SPORTÉLET

Rendet teremt az Országos Szakszervezeti Tanács a kolozsvári sportéletben

KOLOZSVAR, január 12. Az Országos Szakszervezeti Tanács sportbizottságának legutóbb megtartott ülésén úgy döntött, hogy teljesen újjászervezi minden vonalon — a mai szellemnek megfelelően — a szakszervezeti sportot. A kolozsvári szakszervezeti tanács sportbizottsága tegnap a következő körlevelet bocsátotta ki:

„Felhívjuk az állami alkalmazottak, magánalkalmazottak, fadrások, városi és közüzemi alkalmazottak, egészségügyi alkalmazottak, PTT, Telefonszolgálat, fűsők, építőmunkások, vas- és fémmunkások, bűripari, ruházati és textilalkalmazottak, élelmezési munkások, újságírók szakszervezete, tanítók és tanárok szakszervezete, egyetemi alkalmazottak, CFR, vendéglátóipari alkalmazottak, grafikai munkások, valamint a dohánygyári alkalmazottak szakszervezetét, hogy január 15-én, kedden délután 4 órakor a Szakszervezeti Tanács sportbizottsága által tartandó ülésen minden szakszervezet a sport felülköltséget küldje ki.”

A kedden délután 4 órakor megtartandó értekezleten rendkívül fontos sportügyek kerülnek tárgyalásra és ezért minden szakszervezetnek érdeke, hogy képviseltesse magát ezen az értekezleten, ahol egyben Kolozsvár sportjának újjászervezéséről lesz szó. A kolozsvári Szakszervezeti Tanács sportbizottsága az eddigi tapasztalatok alapján a legkeményebben veszi kezébe a szakszervezeti sport irányítását, ami csak

akkor vihető keresztül, ha ezen az értekezleten minden szakszervezet képviselteti magát.

A kolozsvári Szakszervezeti Tanács körlevelét Dankó Károly felelős sportvezető írta alá.

A mai kolozsvári jég sport műsora

KOLOZSVAR, január 12. Kolozsvár mai sportműsorán az OSP gyorskorcsolyázó versenye és a Dermata—KKE barátságos jégkorongmérkőzés szerepel.

Az OSP gyorskorcsolyázó versenyt délelőtt 10 órakor a sétatéri jégpályán tartják meg, míg a Dermata—KKE barátságos jégkorongmérkőzés délelőtt fél 12 órai kezdettel a Dermata jégpályáján kerül lejátszásra.

Sport híradó

A KEDD ESTI JELMEZÉS JEGUNEPSEG MŰSORA: Múlt és jövő: Bemutatják a Dermata gyermekkorcsolyázói. Társas korcsolyázás (Dermata). Műkorcsolyázás: Kovács Borika és Hollay Béla dr. Páros műkorcsolyázás: dr. Manoschekné—Beke Lajos és Radcsné—Horoszló Béla dr. 500 méteres humoros oldboy gyorskorcsolyázás. Humoros műkorcsolyázás (Balázs István). Szakácsné-szobalányok humoros jégkorongmérkőzése. Pál és Patáczon a jégen (Bakó György és Szabó Jenő). Humoros akadályverseny. Hogyan kell korcsolyázni? (Szabó Jenő). Hegedűszó.

ló a jégen (Mártonffy Gyula). KKE—Dermata humoros jégkorongmérkőzés.

PUSKAS ÉS DEAK A KOLOZSVÁRI VASASBAN? A bucaresti lapokból vettük át a következő szenzációs sport hírt: „A kolozsvári Vasas Sportegyesület megfelelő előkészületeket tesz a tavaszi idényre labdarúgó csapatának megerősítése érdekében. Leszerződött Puskást, a Ferenccsáros kitűnő jobbösszekötőjét, aki többször volt magyar válogatott is és Deákot, az Újpest kitűnő játékosát.” A fővárosi sajtóban megjelent sport hírrrel kapcsolatosan kérdést intéztünk a Vasas illetékes vezetőihez, akik kijelentették, hogy minderről nincs tudomásuk.

A DERMATA SISZAKOSZTALYA vasárnap rendez meg házi versenyt a Miksa-telepen. Indulás reggel fél 9 órakor az egyesület elől.

OPATA ZOLTAN EDZO NAGYSIKERU ELOADAST TARTOTT A DERMATABAN. Opatá Zoltán, a Dermata Sport Egyesület labdarúgó csapatának edzője a hét folyamán két igen érdekes előadást tartott a börtönügyi csapat Szabadság-tér 22 alatti helyiségében. Opatá a labdarúgás történetéről, a labdarúgók testi és lelki felkészítéséről, a labdarúgás technikájáról és taktikájáról beszélt. A Dermata labdarúgói egyébként emlékeplakkal jutalmazták meg Szál Endre, Heniz László, Kintzel Gábor szakosztály vezetőket, továbbá Opatá Zoltánt, a csapat edzőjét eredményes munkájukért.

Grassy — a hóhér

A magyar nép bírósága folytatja munkáját. Azok, akik a magyar nép nevében követték el szörnyeteiket a Szovjetunióban, Jugoszláviában és Magyarországon, felelnék tetteikért és bünhődnek azért, mert megtizedelték a magyar népet.

Endre László, Baky László és Jaross Andor felett kimondott halálos ítélet után Grassy József volt vezérőrnagy és Zöldi Márton volt csendőrszázados állottak bírálék elé.

Grassyt az újvidéki mészárlással kapcsolatban hallgatták meg csak ki. Lelkét azonban a több ezer újvidéki szerb hazafi legyilkolása mellett egyéb is terheli.

Grassy hóhéri pályafutását a Szovjetunió elleni hadjáratban kezdte el. A Vörös Hadsereg magyarországi lapja, az Új Szó tanúsága szerint Grassy a Szovjetunióban a következő gasztetteket hajtott végre: Davidovkán, 1942 júliusában nyolc nap alatt kétszáz asszonyt és gyermeket öletett meg. Karatólják környékén szeptember elején hatvanhat asszonyt és gyermeket akasztatott fel. A 92. szibériai gárdacsoport tizenhét katonáját elevenen élegette. A kazáni háziért mintegy harminc katonáját puskatussal agyonverte és holttestüket fejjel lefelé az urivi állások elé akasztatta.

A Vörös Hadsereg kezén van Grassy-nak több példányban sokszorosított azon kijelentése, amely szerint: „Aki az orosz asszonyokat pusztítja, az nemcsak ennek a háborúnak a végét hozza közelebb, de segít megnyerni a következő háborút is. Mert halott asszonyok nem szülnék gyermekeket...”

Grassy József azonban nem csak oroszokat, szerbeket vagy zsidó munkaszolgálatosokat hajtott bele állati kegyetlenséggel a halálba, hanem ugyanezt cselekedte a honvéd tisztekkel, altisztekkel és katonákkal is. A 18-ik honvéd gyalogezred parancsnokát egy szakasz német tábori csendőrrel fogatta el 1943 augusztus 15-én, mert az ezredparancsnok 24 órai pihenőt kért a több mint 30 nap óta gyalogló katonái számára.

Az ezredparancsnokságot von Golzenau német őrnagyrá bízta. Golzenau 1943 augusztus 16-án hajnalban az ezredet támadásra küldte. A 18. honvéd ezred katonái ebben a rohamban majd az utolsó szálig elvérezték anélkül, hogy bármilyen eredményt értek volna el. Grassy vezérőrnagy Jány Gusztávval egyetemben 1943 szeptember 15-én, 16-án és 17-én rohammal akarta elfoglalni a ticsihai erdőt, amelyet nemcsak erős szovjet gyalogság védett, de amelyet — a támadó magyar csapatokat oldalozó, a Tatár hegyekben elhelyezett orosz tüzérség is biztosított. A 3 napon át tartó támadás után a vörös csapatok egézségügyi osztályai több mint 14 ezer magyar tiszt és katona holttestét temették el. A ticsihai erdőbe elevenen csak egyetlen egy magyar katona jutott el, aki roham közben megörült, körmeivel feltépte saját arcát és akit miután elfogtak, meg kellett kötni, mert minden áron ki akarta tépni a saját gégejét.

Grassy József parancsára azokat a katonákat, akik jelenteni merték, hogy a németek dézsálják a magyar élelmiszerraktárakat, kikötötték az állások elé azzal a céllal, hogy majd az oroszok arvonlövők őket. Mivel az oroszok nem löttek a védetlen katonákra, estészükkültkor a kikötött katonákat német tábori csendőrök lötték agyon.

Kétségtelen bizonyíték van arra, hogy Grassy és környezete rendszeresen eladták német kereskedőknek a magyar hadsereg számára küldött élelmiszert és ruhaneműt jelentős részeit. Mielőtt Grassy elhagyta a haretérét, az utolsó darabig eladta a hadosztály katonái számára küldött téli eszűmákat.

A másik újvidéki hiéna, Zöldi Márton csendőrszázados, aki a mészárlásokat személyesen vezette, múlt társra Grassyval és a fíbbi gyilkosnak.

Most a magyar nép bírósága előtt felelni fognak.

Szövelet és posztó-ván olást vállalunk
Pap-utca 36 szám

GRAFOLÓGUS

V. POLCZ ALAINE

Fogad 4—6-ig. Unió-u. 18.

ADÁS-VÉTEL

VESZEK magas áron mindenféle férfi és női varrógépeket (bombaszerűt is), varrógép fejeiket, varrógép kábelket, varrógép motorokat, ajkafélek és tükeket. Weisz, Horea-ut 56. 17307

VESZEK aranyat, ezüstöt napi áron. Rosner, Majom-utca 22. 17365

FIGYELEM! Veszek mindenféle férfi mellényeket és férfi kalapokat, női ruhákat. Si mindenféle méretben emdő. Fűzőp Márton (Duplex), Hunyadi-tér 11. 17583

AFRIKOT, lószórt, rossz matrácot, zsákok, zsákvaszat (papírszagból is) veszek. Címeket leadni Horváth, Malom-utca 4. 17628

MODERN konyhaberendezések, furniros kombinált szekrény, furniros asztalkák és székek, puhturos sötét hálóberendezés, világos toleahájók, kombinált jakkcsiszolt szoba, tonet székek, vendéglői székek, egyes szekrények, régi konyhakredencek, régi ebédlőberendezés stb. eladók. Malinowszki-tér 6, Szentgyörgy-utca sarak. 17613

ELADÓ új, modern, díofurniros háló, más bútorok. Móccok-utja 6, asztalosműhely. 17679

ELADÓ 15 éve bevezetett fűszer engross és detail üzlet Széchenyi-téren (P. Mihai Vitteazul) elköltözés miatt, felszereléssel és áruval. „Bevezetett fűszer engross” jeligré a kiadóba. 17669

VESZEK melegágyi üveglakokat. Telefon 863. 17670

VESZEK korpát, száraz kenyérhajat, nagyobb mennyiségű korpáért fát vagy zsirt adok. Bölöni, Budai Nagy Antal-utca 22.

ELADÓ egy Bösendorfer koncert zongora kitűnő állapotban. Megtekinthető a Newyork étteremben. Megbizva Horváth Károly Hunyadi-tér 11, 4. ajtó. 17698

MOTORKERÉKPÁR „250 Puch”, jó gumikkal eladó. Hápp János, Petőfi-utca 20. 17703

MODERN zománcozott konyhák, minden színben és fazonban olcsón kaphatók, ugy-szintén mindennemű új rendezést és javítást vállalok. Lukács asztalos, Unió-utca 24. 17710

EGY sima és egy cilindrus szuszter varrógép eladó. Veréb-utca 6. 17708

KERESEK 1/2 hegedűt jókkal megvételre. Cím: Astilean, „Diecezana” nyomda, Strada Regina Maria 10. 17717

PATEFON 22 lemezzel eladó. Szabadság-ter 6, földszint, ajtó 4. 17720

1—1 DARAB egyelőrs és félőrs esek-trombort 1450 ford. megvételre keresek. Eszterházy-utca 12—14, délután 4—6 között. 17722

ELADÓ angol mechanikájú keresztúros zongora kitűnő állapotban „Victoria”-nál, Deák Ferenc-utca 9. 17723

RÁDIÓT, nem üzemképest vagy lámpa nél-kül, magas árért veszek. Arany János-utca 17. 17724

ELADÓ egy rádióhoz kapcsolható lemez-játszó. Arany János-utca 17. 17724

FERFI átmeneti téjfabát, angol szövettől, majdnem új, eladó. Kölcsey-utca 2. 17739

ELADÓ angoragyapjú, plédok, lehet kabátot csinálni belőlük, 16 éves fiuruha, férfi slíper. Hosszu-utca 31, Friedmann. 17739

RÁDIÓT modern, nem üzemképest, eset-leg lámpa nélkül, veszdünk „Erdély” köny-vesbolt. 17741

HELYSZÜKE miatt sürgősen emdő alig használt, keményfa fépháló, két darab kétaj-tós szekrény tükrös, egyszemélyes és két-személyes szalon, kerek asztal és ebédlőszal. Györgyfalvi-ut 77. Ugyanott nyulketre-cek is eladók. 17756

KÖRKÖTŐGÉP nyolcas, tükkel együtt eladó. Weisz, Horea-ut 56. 17770

EGY sima Singer szuszter varrógép eladó. Móccok-utja 137. 17768

SÜRGŐSEN emdő egy darab 452 négyszög-letes parcella a Duná-utca végében. Bövebbet Papp-utca 22 alatt 2-től 5-ig. 17763

ANGORA gyapjú eladó. Eötvös-utca 10, emelet. 17772

REKAMIE váz eladó. Budai Nagy Antal-utca 119, hétfőtől. 17797

KERESEK jókarban lévő babakelen-gyét. Cím a kiadóban. 17790

BUTORFENEZÉSHEZ valódi seklakot, kis mennyiségben is, megvásárol „Libertas”, Deák Ferenc-utca 40. 16881

VENNEK női balont középtermetre. Óvár, Bástya-utca 7, emelet. 17764

FAGAZGENERATOR 200 lóerős, mozgó-rostélyal eladó. Wald, Mikos-utca 17. 17752

VESZEK egy női balonszede kabátot jó ál-lapotban. Cím: Rosenfeld, Berde Mózes-utca 2, emelet II. 17754

ELADÓ egy pár sl-éc, 35-ös női bakancs, gyapjú sl-szenci, 1 kis fűzőkemence, egyszár-nyu üveges ajtó rámaival. Móccok-utja 66, ügyvédi iroda. 17774

ELADÓ 6 lámpás szuper „Standard” rá-dió. „Európa” hirdető iroda, Egyetem-utca 4. 16885

GAZCSÓVEK, bádóegéjfablak, férfi télika-bát jókarban 75.000 lejért, víztartály, hőgy-fodrász berendezés villanygép, burákkal eladó, bérbeadó. Maslinsziller 19. 16884

ORVOSI, fogászati műszereket veszek. Né-meth, Magyar-utca 47. 17800

ELADÓ egy 4+1 üzemképes Standard rá-dió. Arany János-utca 17. 17801

EGY reklám eladó. Kazinczy-utca 46. 17793

APRÓHIRDETÉSEK

Előfizetési díj egy hónapra 2400 lej.

Apróhirdetések szavankint 100 lej, legkisebb hirdetés 1000 lej. Állásfoglalások szavankint 50 lej, legkisebb apróhirdetés 500 lej. A kiadóba címzett és jeligré leveleknél 100 lej pótdíj fizetendő. Kereset hirdetések négyzetcentiméterenkint 100, 250 és 300 lej. Szöveg-hirdetés (hírek között) szavankint 300 lej. Közgazdasági közlemények szavankint 400 lej. Nyilvánt. szavankint 400 lej. Csekkszám: 40.625

ELADÓ csizma, fűykepezőgép, egész és fél hegedűk, teniszraketek, óra, korcsolya. Gó-ögtemp-om-utca 20. 17805

ELADÓ szoba, konyha, előszoba, fél hold gyümölcsöskerttel 12 millió lejért. Cím: Ka-ján-tói-ut 61. 17807

JÓKARBAN lévő üzletberendezést veszek. Cím a kiadóban. 17808

RÁDIÓ 3+1 Philips, emdő. Kölcsey-utca 35. 17734

BETEGNEK nagy fojeit megvételre ke-resek. Móccok-utja 16, ajtó 4. 17784

ELADÓ egy 2 1/2 m. hosszú, 1 m. magas, fiókos üzleti pult. Érdeklődni „Sanodrog”, Szabadság-ter 32. 17731

NŐI bunda, férfikabát, babakelengye, női cipők eladók. Erassai-utca 15, II. emelet. 17776

OLAJFESTMÉNYEK szakszeri restaurálását vállalom. Röser, Horea-ut 6, II. eme-let, ajtó 6. 17780

EGY kétkerekű taliga emdő, vagy bérbe-adó. Petőfi-utca 20, I. emelet, 1. ajtó. 17819

HÓCSIZMA női 36-os és 38-as és egy előmelegítő kályha emdő. Széchenyi-tér 3, I. em. 3. ajtó. 17792

RÁDIÓ 4+2 emdő. Káldy György-utca 15. 17787

EGY motorhajtásra alkalmas szecskavágó gép emdő. Baromvászár-ter 19. 17782

RÁDIÓ „Blaupunkt” 6 lámpás kitűnő álla-potban emdő. Alkony-utca 32. 17823

SZEKRÉNYEK emdők. Megtekinthetők Anonymus-utca 13 alatt Kömivesnél, reggel 8 és 10 között és délután 4 és 6 között. Gr

ELADÓ egy Teletunke 3+1 jó állapoti-ban lévő rádió. Szabó László, Kemény Zsig-mond-utca 4. 17801

ELADÓ egy pénzszekrény, négyhátszáz, egy butorszállító csukott kocsi és egy ne-hézőgépszállító kocsi. Déa, Regeste Ferdinand 8. Telefon 222. 17811

HASZNALT ruhát veszek és emdők. Deák Ferenc-utca 18, Pollák. 17779

ELADÓ új ház vagy teherautóval ejcse-relem. Kőhert-utca 70. 17793

VESZEK kékrókra gallert vagy garnitúrát és 8 darab tonetszéket. Cím Szász Domo-kos-utca 3, I. em., délután 3—7-ig. 17796

SZERENY igényűnek szoba, nyári konyha kiadó, vagy emdő külön telken. Érdeklődni Forduló-utca 8 alatt. 17791

ALKALMAZAST KAPHAT

SZAKKEPZETT autóműtöst azonnal fel-vezsek. Budai Nagy Antal-utca 122. 17654

EGY tudományos intézet őrzésére ke-re-sünk egy megbízható egyént, aki havi 40.000 lej fizetést, a maga és családja részére la-kást és egy darab földet kapna. Cím: Csoma-utca, Milko-utca 5—7. 17658

SZÓR eset- és hefekötéshez értő munká-sokat felveszek. Schechter Mihály, Karolina-tér 4, vagy Horea-ut 10. 17673

HEGYPÁSZTOR kerestetik a kerekdombi dűlőbe. Jelentkezni Szabónál, Déva-utca 7, délután 4—6-ig. 17545

FIATAL házaspár épület és irodák kar-bantartására, koszt, lakás, fűtés és fizetés ellenében kerestetik. Móccok-utja 18. 17696

TANULÓT fizetéssel felveszek. Balló bádo-gos, Pata-utca 60. 17727

EGY ruhafáros kerestetik. Bukarest ká-véház, Str. Iorga-utca. 17778

KERÉKPÁROZNI tudó ajtsiztet keres „Libro” hírlapiroda, Unió-utca 6. 17732

ÜGYES varróleányt felveszek. Kun női szabó, Szamos-utca 22, Zsidókórház meljett. Ugyanott egy nagy kombinált szekrény emdő. 17771

BEJARONÓT keresek a délelőtti órákra. Rákóczi-ut 20. 17789

FOZESHEZ értő mindenfelvétetik azon-na-ra. Hunyadi-tér 19, emelet. 17750

FELVESZEK mindenfelvétetik szakácsnőt. Gi-zepa-utca 8, Sebestyén. Délután 2—6-ig. 17760

TÜZÖNÖT, parafanunkásokat felvesz Mi-laró, Hosszu-utca 21. Sima vagy hajtkaru elpcszvarrógép megvételre keresek. 17795

ALKALMAZAST KERES

PERFEKT román, magyar, könyveléshez, kasszakerüléshez, adó és OTI kiszámításá-hoz jól értő, komoly tisztviselő állást ke-res. „Komoly” jeligré a kiadóhivatalba. 17736

IROGEPPEMME állást vállalok egész- vagy félnapra. Románul is tudó, jómegjele-nésű úrnő. Ajánlatok: „Csak kézzel írok” jeligré. 17753

VARRÓNŐ kármecse vidékre, bármit mo-dej szerint készit, havonta fizethető. Cím: Pálné, Magyar-utca 34. 17803

MAGANOS urnál házvezetőnői állást vál-lalok. László, Györgyfalvi-ut 60. 17813

INGATLAN-LAKAS

CSERELEK brassói házat kolozsvári ház-zal vagy telekkel. Ioan Cadariu Cuj, Strada Iosif Hodos 12. 17553

SURGOSEN emdő emeletes villa. Erzsé-bet-ut elején. Dónát-uton Burgya-féle kert-helyiség 25.000.000 lejért. Kajántói-uton ház két jakással, nagy telekkel 25 millió lejért. Sörgyár körűl 2 szoba, konyha, kamra, gyü-mölcsöskert 10 millió lejért. „Express” iroda. Unió- és Kötő-utca sarak. 17619

KERESEK egy nagy udvart rakjárhelyi-ségnek, központban előnyben, legalább 20 autó beférhessen. Györgyfalvi-ut 29. 17665

ELCSERELNEM Rákóczi-uton lévő szoba, konyha és spélizos lakásom Györgyfalvi-ut, vagy környékén lévő kis szoba konyhával esetleg egy nagy szoba is elegendő. Lelépést fizetek. Érdeklődni: Szentgyörgy-utca 1, cuk-rászdá. 17712

KERESEK azonnalra egy (a bejáróshoz közel) irodának alkalmas helyiséget. Cím a kiadóban. 17683

HÁZVÉTEL, házemelés a város minden részén. Forduljon bizalommal Barboos iro-dájához Kolozsvár, Bojinteanu-utca 21. 17773

ÜZLETHELYISÉG berendezéssel és laká-saj együtt lelépés és két szoba, konyha el-leveben átad. Magyar-utca 73. 17809

HÓSTATBAN sürgősen emdő 1000 négy-zetméteres fejek 10 millió lejért. „Express” iroda, Unió- és Kötő-utca sarak. 17704

ELCSERELNEM egy szoba, konyhas jaká-somat külön telek, Dermata közelében egy szobával, szintén III. vagy IV. Körületben. Cím a kiadóban. 17761

HÁZAT ha venni vagy emdni akar, fordul-jon a „Transzilvania” irodához. Sürgősen emdő szép sarak ház hely, villany, viz. Ma-jális-utcai villahely. Szabadság-ter 19. 17775

EGYETEMISTA ellátásra természetben fizető lakótársat keres, lehet középiskolás is. Karolina-tér 7, I. 12. 17786

BUTOROZOTT szobát keresek két hétre a klinikák közelében, vagy szobatársnak mennék. Cím a kiadóban. 17788

LAKASOMAT megosztanám élelmiszer el-lenében 1—2 diáklánnyal. Cím Györgyfalvi-ut 81. 17663

KÜLÖNFÉLEK

BŐRDISZMÜVES műhely női táskák, ak-tatáskák, oldaltárcák, aprópénztárcák készi-tését, átalakítását, javítását hozott anyag-ból, valamint mindennemű bőrúrn fésztését vállalja. Biró, Szentlélek-utca 10, Óvár. 17403

MENYASSZONYI ruhák, fátlyak, koszu-ruk kölcsönzése a Dáhlja művirágzalomban. Horea-ut 35. 17653

HÁZADÓBEVALLASI ívét lakásán elké-szitem. Adótsizt, Dávid Ferenc-utca 21, ház-felügyelőnél. 17765

EGY iparos csatádból való magános fiatal-ember megismerkedne egy iparos családból való hölgygel, aki legalább 20 millióval rendelkezik, házasság céljából. Levelet „Meg-éltetés” jeligré. 17771

SZÁSZ Zoltán György névre 87—1940. sz. ajatt a kolozsvári kereskedelmi gimnázium által kiállított érettségi bizonyítvány semmis. 17704

ELELMISZER üzlet elköltözés miatt la-kással február egyre átad. Érdeklődni Fel-legvári-ut 36. 17769

FIATAL urinó levelezne szórakozás cél-jából 35—45 év körül keresztény uriem-berrel. Leveleket „Orchidea” jeligré a ki-adóba kérek. 17766

NŐI fodrászat bérbe-kiadó. Cím a kiadó-ban. 17713

CSINOS, fiatal, nagyműveltségű urinó, ki-tűnő háziasszony, szép bejárósi otthonnal, kimondott intellektuális házasságot kötne. Levelet a lapban jelezve „Megértés” jeligré kér. 17762

ÖRÖKBEDÁM 15 hónapos kisleánykó-mat. Kovács Péterné, Zöldkert-utca 30. 17803

STROHLI Helén névre Zsidó Népközösség által kiadott fényképes igazolvány elveszett. 17767

BETARSULHAT textil, drogueria, vagy régiségkereskedésnek nagyon alkalmas Szé-chenyi-téri üzlethelyiségembe 2 millióval Cím a kiadóban. 17761

FAMEGTAKARITASAHOZ kályhákat lisztitok, javitok. Papp Kálmán, Dózsa György-utca 16. 17793

FIGYELEM. Marosi Dónes névre szóló iratok bukszaváj elveszték a Dermata és Monostori autóbusz vonalon. A megtaláló a pénz megvárthatja és a bukszát az iratok-kal adja le. Lehel-utca 10 alá. 17799

FELKÖREM Bernáth papirkereskedő leányát, hogy saját érdekében keresse fel Pa-csirta-utca 37 alatt Gábor Miklóst, tekintet-tej arra, hogy Farkas Béláné hazakeresztet. 17781

HARISNYAFELJELEST, kötést nő és férfi számára, szemfelszedést, angorafonost vál-lalok. Egy tolosujtos mérleg emdő. 15 kgr-ig mér. Székelyhadostály-utca 5, földszint. 17781

GOLDSTEIN Károly névre szóló iratok a Pata-utcai autóbuzson elveszték. A buksz-letes megtalálót kérem, jutalom ellenében juttassa el Zápolya-utca 33 vagy Munkás-utca 34 alá. 17813

C. E. C.
CPSA NAȚIONALĂ DE ECONOMII ȘI SECURI POȘTALĂ

Fióktintézet:

Kolozsvár, Szabadság-ter 25 szám

Utazó-csekket bocsát ki mindenki számára, mely azonnal bevált-ható a C. E. C. összes fiókjainál, valamint minden postahivatalnál.

Ne utazzon senki sem utazó-csekk nélkül

A „MÁGISZ” értesíti

ekonomátokba be nem szervezett tagjait, valamint a közönség ekonomátokba be nem szervezett részét, akik a „MÁGISZ”-nál óhajtkák cukorfejadagju-kat kiváltani, hogy előjegyzés végett január 14. és 15-én 8—13 és 15—17 óra között jelentkezzenek összeírás vé-gelt az árucarnokban (Kossuth Lajos-utca 5). Csalátda-gonkint 1/2 kg cukor ellenértékét 2150 lej összegben egyidejűleg le kell fizetni. A torlódás elkerülésére min-denki előre kiszámolva hozza a megfelelő összeget.